

RAAD VAN STATE

afdeling Wetgeving

advies 59.208/3
van 29 april 2016

over

een ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering ‘tot wijziging
van diverse bepalingen van het koninklijk besluit van
11 september 1989 betreffende de pacht prijzencommissies’

Op 30 maart 2016 is de Raad van State, afdeling Wetgeving, door de Vlaamse minister van Omgeving, Natuur en Landbouw verzocht binnen een termijn van dertig dagen een advies te verstrekken over een ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering ‘tot wijziging van diverse bepalingen van het koninklijk besluit van 11 september 1989 betreffende de pachtprijzencommissies’.

Het ontwerp is door de derde kamer onderzocht op 19 april 2016. De kamer was samengesteld uit Jo BAERT, kamervoorzitter, Jeroen VAN NIEUWENHOVE en Koen MUYLLE, staatsraden, Jan VELAERS en Bruno PEETERS, assessoren, en Greet VERBERCKMOES, griffier.

Het verslag is uitgebracht door Githa SCHEPPERS, eerste auditeur.

Het advies, waarvan de tekst hierna volgt, is gegeven op 29 april 2016.

*

1. Met toepassing van artikel 84, § 3, eerste lid, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973, heeft de afdeling Wetgeving zich toegespitst op het onderzoek van de bevoegdheid van de steller van de handeling, van de rechtsgrond, alsmede van de vraag of aan de te vervullen vormvereisten is voldaan.

*

STREKKING VAN HET ONTWERP

2. Het voor advies voorgelegde ontwerp strekt ertoe het koninklijk besluit van 11 september 1989 ‘betreffende de pachtprizencommissies’ te wijzigen naar aanleiding van de bevoegdheid die het Vlaamse Gewest ingevolge de Zesde Staatshervorming heeft verworven inzake “de specifieke regels betreffende de pacht en de veepacht”.¹ In plaats van de huidige provinciale pachtprizencommissies wordt een enkele Vlaamse pachtprizencommissie opgericht (artikel 1 van het ontwerp) met een aangepaste samenstelling en een aantal gewijzigde werkingsregels, die instaat voor de vaststelling van de coëfficiënten voor de berekening van de maximaal toegelaten pachtprizen van de gronden en van de gebouwen.

De Vlaamse minister bevoegd voor landbouw benoemt de voorzitter en de plaatsvervangend voorzitter uit de personeelsleden van het Departement Landbouw en Visserij (artikel 2), alsook vijf leden-pachters en hun plaatsvervangers, die worden voorgedragen door de Strategische Adviesraad voor Landbouw en Visserij, en vijf leden-grondeigenaars en hun plaatsvervangers, die worden voorgedragen door de Koninklijke Federatie van het Belgisch Notariaat en door de vzw Landelijk Vlaanderen (artikel 3). Een personeelslid van het Departement Landbouw en Visserij neemt het secretariaat waar (artikel 4).

Er moeten minstens drie leden-pachters en drie leden-grondeigenaars aanwezig zijn om geldig te beraadslagen en te beslissen (artikel 6). Bij staking van stemmen wordt niet langer voorzien in een doorslaggevende stem van de voorzitter (artikel 7). De regeling inzake ontslag wegens ongerechtvaardigde afwezigheid wordt afgeschaft (artikel 5).

De pachtprizencommissie stelt de coëfficiënten vast vóór het einde van 2016 en vóór het einde van elke daarop volgende termijn van drie jaar (artikel 9). De vastgestelde coëfficiënten worden opgenomen in de notulen en ondertekend door de voorzitter en de aanwezige leden (artikel 10). De beslissingen van de commissie inzake de coëfficiënten worden in het Belgisch Staatsblad bekendgemaakt (artikel 11).

BEVOEGDHEID

3. De zo-even aangehaalde bevoegdheidsoverdracht inzake “de specifieke regels betreffende de pacht en de veepacht” omvat ook de regeling van de prijzen, mede gelet op artikel 6, § 1, VI, vijfde lid, 3°, van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 ‘tot hervorming der instellingen’. In de parlementaire voorbereiding wordt ter zake het volgende uiteengezet:

¹ Artikel 6, § 1, V, eerste lid, 3°, van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 ‘tot hervorming der instellingen’.

“De gemeenschappen en de gewesten moeten beschikken over de volledige marge die noodzakelijk is voor het regelen en het controleren van de prijzen in het kader van hun bevoegdheden, bijvoorbeeld wat betreft het afvalbeleid, het waterbeleid, de taxidiensten en diensten voor het verhuur van auto's met bestuurder, de huur van goederen bestemd voor bewoning, handelshuur, *pacht* en *veepacht*, en de instellingen voor bejaardenopvang.”²

Er kan dan ook worden besloten tot de bevoegdheid van het Vlaamse Gewest voor de ontworpen regeling.

RECHTSGROND

4.1. Het ontworpen besluit vindt in beginsel rechtsgrond in de artikelen 1, § 2, en 2, § 4, van de wet van 4 november 1969 ‘tot beperking van de pachtprizen’. Bij die wetsbepalingen wordt de Koning (lees: de Vlaamse Regering) gemachtigd om de werking van de pachtprizencommissies, de wijze van benoeming van de leden en van hun plaatsvervangers alsmede hun bezoldiging te regelen en om de wijze te bepalen waarop de beslissingen in het Belgisch Staatsblad worden bekendgemaakt.

4.2. Uit artikel 1, § 1, eerste lid, van de wet van 4 november 1969 kan worden afgeleid dat de pachtprizencommissie(s) die kunnen worden opgericht, bestaan uit drie pachters, drie grondeigenaars en een ambtenaar. Op de vraag hoe het instellen van een commissie met vijf leden-pachters en vijf leden-grondeigenaars daarmee kan worden verzoend, antwoordde de gemachtigde het volgende:

“Het is inderdaad zo dat uitdrukkelijk in de wet wordt vermeld dat er 3 leden pachters en 3 leden verpachters zijn, terwijl we nu opteren voor 5 leden pachters en grondeigenaars. We gaan ervan uit dat dit verzoenbaar is met de artikelen 1 en 2 van de wet aangezien het o.i. gaat om een minimumaantal van 3 leden en de wet uitdrukkelijk ook de mogelijkheid biedt één commissie in het leven te roepen. Dit kan ons inziens maar zinvol als deze commissie effectief uit 5 leden pachters / grondeigenaars bestaat, zodat de leden provinciaal gespreid zijn.”

De Raad van State kan zich niet aansluiten bij deze zienswijze. Er is geen enkele indicatie in de tekst van de wet van 4 november 1969 dat het aantal van drie leden-pachters en drie leden-grondeigenaars als een minimumaantal is bedoeld. Er komt ook geen enkele machtiging aan de Koning in die wet voor om het ledenaantal uit te breiden. De keuze van de stellers voor het ontwerp om de provinciale commissies om te vormen tot een enkele commissie, neemt niet weg dat de wetgever ook voor die hypothese uitdrukkelijk gewag maakt van drie leden-pachters en drie leden-grondeigenaars.

² *Parl.St.* Senaat 2012-13, nr. 5-2232/1, 99 (cursivering aangebracht). Zie ook J. CLEMENT en L. VERMEIRE, “De bevoegdheidsoverdrachten inzake huur, handelsvestigingen en onteigening”, in A. ALEN e.a. (eds.), *Het federale België na de Zesde Staatshervorming*, Brugge, die Keure, 2014, (479) 488.

De conclusie is dat artikel 3 van het ontwerp (en wellicht ook artikel 6) in die zin zal moeten worden aangepast. Indien de stellers van het ontwerp vasthouden aan hun voornemen, moeten zij eerst een initiatief nemen om de wet van 4 november 1969 in de door hen gewenste zin te wijzigen.

4.3. Aan de Strategische Adviesraad voor Landbouw en Visserij, de Koninklijke Federatie van het Belgisch Notariaat en de vzw Landelijk Vlaanderen kan niet zomaar worden opgedragen om leden voor benoeming voor te dragen. Tenzij indien daar een specifieke rechtsgrond voor zou kunnen worden aangewezen, moet de voordracht dan ook op een facultatieve wijze worden geformuleerd (“kunnen voordragen”) en moet (zoals in het huidige artikel 3, § 1, vijfde lid, en § 2, vierde lid, van het koninklijk besluit van 11 september 1989) worden bepaald dat de benoemingen zonder voordracht van kandidaten worden gedaan indien ze niet binnen een te bepalen termijn gebeuren.

DE GRIFFIER

DE VOORZITTER

Greet VERBERCKMOES

Jo BAERT